

A következő választásnak fordulatot kell hoznia

Kövér László a jobboldallal való ijesztgetésről, a koalíció bebetonozódásáról és a polgári összefogásról

Kövér László, a Fidesz – Magyar Polgári Párt alelnöke úgy véli: Torgyán József átlépett azon a ponton március 14-i beszédében, amely már nem engedhet meg egy demokráciában. A Fidesz alelnöke szerint ugyanakkor felelősség terheli a kormánykoalíciót is a kialakult helyzetért, mert a baloldali összefogás érdekében félelemkeltésre használja fel Torgyán pártelnököt.

– Szinte egyöntetűen elítélték a parlamenti pártok Torgyán Józsefet a március 14-én elhangzott beszéde miatt. Valóban ennyire elvette volna a súlyot a kiszagzák elnöke?

– Nem volt meglepetés számunkra, ami történt, hiszen Torgyán József egy olyan politikus, akinek lételeme a napról napra radikálisabb szerepjátszás az őt követő százezrek számára. S amikor erre már nem képes, pozitív mondanivaló híján érdektelenné válik. Torgyán József ezt érzi most, mert 1996. március 14-én eljutott a csúcsra. Ennél radikálisabb és hangosabb már nem tud lenni, átlépte azt a küszöböt, amit a normális körülmények között működő parlamenti demokráciákban egyetlen politikus sem engedhet meg magának következmények nélkül.

– Milyen következményekről lehet szó az ő esetében? És egyáltalán: egy szabadon választott parlamenti képviselővel, egy pártvezetővel szemben elképzelhető-e bármifajta retorzió?

– Természetesen nem képzelhető el, s én éppen arra céloztam az előbb, hogy tekintet nélkül arra, ki milyen párti, ellenzéki-e vagy kormánypárti, le kell tudni vonni a konzekvenciát Torgyán József szereplésével kapcsolatban. Ugyanakkor azok a bírálókat, amelyek a kiszagzavezető szereplését illetően a kormánykoalíció oldaláról elhangzottak a parlamentben, számomra képmutatónak tűnnek több okból is. Egyrészt a Fidesz az egyetlen párt, mely a kezdetektől fogva kifogásolja Torgyán politikai stílusát; ezt számtalan parlamenti csörté bizonyítja az elmúlt hat évből. Mi már 1991-ben elmondtuk, hogy a politikálás nem azonos a kocsmasztrala csapással, amikor egy üveg Durbincs sógor mellett lehet-havat összehordhat az ember következmények nélkül. Az ember igenis felelősséggel tartozik a szavaiért. Sajnos nem mindenki volt ilyen következetes Torgyán József megítélésében, sőt a mai kormánykoalíció szemszögéből ha a kiszagzavezető nem létezne, egyenesen ki kellene találni. Azok után ugyanis, hogy szélsőséges párt nem került be az Országgyűlésbe, kiderült, hogy a fasiszta rémkép állandó felémlegetése üres hazugság maradt. Hiszen például a MIÉP által képviselt, szélsőségesnek tekintett politikai irányzat sem érte el a választók két százalékának támogatását, nem is beszélve a jelentéktelen fasiszta csoportoskákról. Így egy csapásra eltűnt a félelemkeltő hivatkozási alap a politikai mérlegeverők

konyhájából. Tehát sürgősen találni kellett egy helyettest, egy olyan embert, aki alkalmas erre a szerepre. Most pedig, amikor a katasztrofális eredményekkel járó kormányzás második esztendejében egyre nyilvánvalóbb, hogy a választók milliói távolodnak el a kormánytól valamiféle használhatóbb alternatívát keresve, akkor mi sem egyszerűbb, mint felállítani a szokásos, erősen sarkított képletet. Eszerint a logika szerint a választók számára csupán két alternatíva létezik a kormányzásra: vagy Torgyán József, vagy Horn Gyula és kormánya. Erre pedig azt kell mondjam, ez a legnagyobb hazugság, hiszen igenis van egy harmadik alternatíva is, mégpedig a mérsékelt polgári jobbközép pártok nyújtotta alternatíva, melyet viszont a kormánykoalíció és sajtója minden lehetséges eszközzel igyekszik jelentéktelenné tenni és ellehetleníteni.

– Igenám, de a vájtfülű, politika iránt érdeklődő konzervatív értelmiségiek máris arra figyelmeztetnek, hogy nagyon veszélyes lehet az a fajta együttműködés az ellenzék és a kormánypártok között, melynek célja éppenséggel a Torgyán József kijelentéseitől való elhatárolódás. Arra gondolok, sokan máris attól tartanak, hogy a nagy, közös felzúdulásban szép lassan összerosódhat az agresszivitástól, a kirekesztéstől való félelem a jobboldal, a konzervatív oldal egészének működésétől való baloldali idegenkedéssel. S így esetleg már csak egy hajszál választja el ezt a fajta fellépést általában a jobboldali politizálás elleni tiltakozástól, végső soron a polgári oldal kirekesztésétől, marginalizálásától.

– Semmifajta összefogás nem képzelhető el számunkra a jelenlegi kormányzó pártokkal. Torgyán József minősíthetetlen szereplése dacára mi továbbra is az MSZP–SZDSZ alkotta koalíciónak vagyunk az ellenzéke, nem pedig a kiszagzapártnak. Eszem ágában sincs ugyanakkor Torgyánt a kiszagzapárttal azonosítani, sőt kifejezetten nehezemre esik egy lapon említenem őket. Annál is kevésbé, mert az FKGP-nek olyan demokratikus hagyományai vannak Magyarországon, amelyeket Bajcsy-Zsilinszky Endre, Kovács Béla vagy a nemrég elhunyt Varga Béla neve fémjelzett. Ez a párt 1945 előtt is egy demokratikus ellenzéki párt volt, amely megsemmisítette a sorsát a demokratikus polgári hagyományok egyik életjéként, nem is beszélve arról, amit a kommunista hatalomátvétel hozott számára. Ezért mondjuk azt, hogy Torgyán saját pártja hagyományait is megtagadta akkor, amikor a március 14-i nagygyűlésen minden jó érzésű demokrata által elítélendő kijelentéseket tett. Viszont ebből nem következik, hogy nekünk bármiféle kö-zünk lenne ahhoz a koalícióhoz, amelynek pártjai már az előző ciklusban megelőlegezték Torgyán József felelőtlen, ígértog politikáját. Ma már nehéz eldönteni: Torgyán-e Horn Gyula „legjobb magyar tanítványa” vagy for-

dítva. Emlékezzünk csak az MSZP kampányszövegeire, Horn Gyula fizetett hirdetés formájában közreadott tündérmeséjére vagy éppen 1990 őszére, amikor az alig néhány hónapot megélt első szabadon választott, demokratikus kormánnyal szemben szervezett taxiblokkáknak nyíltan az élére állva az SZDSZ a kormány lemondását követelte. Szóval nekünk nincs közös dolgunk ezzel a kormánnyal, sőt

Kövér László: Igenis van egy harmadik alternatíva

éppen azt várjuk el tőlük, hogy miként Torgyánnal kapcsolatban le kell vonnia mindenkinek a maga következtetését, úgy ezeknek a pártoknak saját, immáron hatodik éve folytatott politikájukkal is el kéne számolniuk, pontosan a Torgyán-jelenség fényében.

– A koalíció és a polgári oldal működésének, egyes kérdésekben tanúsított hasonló reflexinek szándékos összerosásától nem tart?

– Miközben valóban megvan a veszélye annak, hogy a mérsékelt ellenzéket a koalíció igyekszik összemosni Torgyán József politikájával, most az a veszély is előállt, hogy éppen a jelenlegi kormánnyal sokkal elégedetlenebb és napról napra radikálizálódó választók tömegei szemében mosódhat össze a polgári oldal és a kormánykoalíció szerepe. De úgy gondolom, ezt a veszélyt is vállalva egyszer és mindenkorra minden ellenzéki pártnak le kell tennie a garast: mi az a politikai eszköz, ami számunkra elfogadható, és mi az, ami elfogadhatatlan. Nem lehet pusztán következmények nélküli sárdobálásnak tartani, ami március 14-én történt a Parlament előtt, hanem itt és

most el kell dönteni minden, a konzervativizmus és a konzervatív liberalizmus jövőjét a szívén viselő politikai erőnek, hogy mit választanak: a Torgyán-féle, egyetlen európai parlamentben sem szalonképes antiliberális irányzatot választják-e potenciális szövetségeseink, vagy pedig megpróbálnak egy ténylegesen létező, modern, konzervatív irányt, összefogást létrehozni a politika Torgyán József és Pető Iván által megjelenített Szküllája és Kharübdiszé között. Igenis, jóval többről van szó, mint pusztá „stíluskérdésről”.

– Arra van-e válasza a Fidesznek, amit a baloldal idestova hatodik éve igyekszik bizonygatni a választóknak? Nevezetesen, hogy a magyar társadalom zömmel baloldali tagokból áll és életidegen számukra a „szociálisan érzéketlen, az egyéni és a családi boldogulásra túlzott hangsúlyt helyező” konzervatív, polgári, leginkább „jobboldali hatalomátvételt” előkészítő szellemiség.

– A jelenlegi kormánykoalíció intézkedéseit és az ezek megindoklását szolgáló ideológiát, illetve a Fidesz által kínált alternatívát összevetve minden választópolgár meggyőződhet arról, hogy mi a különbség a szociális érzékenység fontosságát szajkózó „baloldaliság” és a szociális felelősség polgári gondolata között. A jobboldal egészét lejártni igyekvő mai törekvésekben nyilvánvalóan tetten érhető egy sanda szándék is, hogy felhasználva a Torgyán-jelenséget vagy Szabó Albertnek a jelentőségét messze meghaladó sajtóbeli szerepeltetését, megpróbálja a szociálliberális baloldal saját táborát a félelemkeltés segítségével, az erősebb által kínált oltalom ígéréteivel összekovácsozni. Az értelmiség azonban nem követheti el ugyanazt az alig jövathető hibát, amit a Demokratikus Chartához fűződő viszonya kapcsán elkövettek. S mint ahogy a magukat konzervatívoknak gondoló politikusok sem követhetik el még egyszer azt a hibát, amely 1994 előtt a társadalom többsége számára hitelessé tette az őket lejártni akaró törekvéseket.

– Ha önök ezt ennyire világosan látják, akkor erre egyetlen válasz volna elképzelhető: az összefogás. Ezzel szemben a jobboldal szakadozik, s egyre inkább úgy tűnik, szétmorzsolódik a következő választásokig.

– Lelkiismereti kérdés, hogy ki milyen választ igyekszik adni a kihívásra, és a kiisszerű, rövid távú érdekek miatt feláldozza-e a konzervatív összefogást. A téi, a felelősség nagy, hiszen el kellene jutni odáig, hogy ne csak Torgyán József és a Horn–Pető páros közül választathassanak a választópolgárok.

– Megkerülhetetlen kérdés viszont, mi lesz a Fidesszel, ha a következő választásokon ön-maga vagy másokkal összefogva nem jut kormányzati hatalomhoz? Mint köztudomású volt az 1994-es választások előtt, az SZDSZ is mindent egy lapra tett annak érdekében, hogy be-

jutva a kormányba s kiépítve saját hatalmi bázisát megmeneküljön a széthullástól.

– Az első pillanattól kezdve nyilvánvaló volt számunkra, hogy a szabad demokratáknak azért kell mindenáron belépnie a koalícióba – amelyre a parlamenti matematika szerint semmiféle szükség nem lett volna –, mert szerették volna kiépíteni, illetve „bebetonozni” saját klienshálózatukat az MSZP jól működő klientúrája mellett. Ez részben sikerült, s még mindig hátravan két évük. Éppen ezért mondjuk mi: hogyha 1998-ban nem sikerül leváltani ezt a kormánykoalíciót, ha újabb négy évet kapnak, akkor ez az MSZP–SZDSZ elit, amely már most ezer ezer szellemi, gazdasági és kulturális szilárd kasztot hozhat létre a társadalom feje fölé, amely kényeserpályára állítja a magyar társadalom fejlődését. Ezek a politikusok és ideológusok, publicisták gyengébb pillanataikban nem is csinálnak titkot abból, hogy ez a céljuk. Ezért 1998-ban a mérsékelt polgári erők koalíciójának kell leváltania a jelenlegi kormánykoalíciót, hogy az unokáinknak legyenek alternatíváik, amikor a világban elgazdagodást, szellemi, politikai, erkölcsi kapaszkodókat s nem utolsósorban megélhetést keresnek. Ez a lényeges kérdés s csak ennek függvényében érdekes az, hogyan alakul a Fidesz sorsa. A Fidesz eddig öt kormányt élt túl ellenzékben, s túlélne a hatodikot is. Az a kérdés, hogy vajon az ország, ez a nemzet túlélne-e.

– Mi lesz, ha ez nem sikerül, és a választók a távolmaradók helyett is úgy döntenek, hogy maradjon a mai koalíció hatalmon, tehát „baloldali döntést” hoznak?

– Akkor visszatérünk a magyar történelem meglévő azon hagyományaihoz, hogy a többpárti parlamentarizmus kulisszái között valójában egy masszív egypárti-uralom valósulhat meg akár az idők végezetéig. Amelyben mindig lesz egy ellenzék, amely a liberális szabadságjogok érvényesülését lesz hivatva saját létén keresztül demonstrálni, azonban annak legcsekélyebb esélye nélkül, hogy hatalomra kerülve tényleges alternatívát jelentsen a választók számára. Ebből következően mindenképpen fordulatra van szükség 1998-ban Magyarországon kormányzásában, különben igen hosszú távra lekerül a napirendről az ország polgári fejlődésének esélye.

– Éppen nyolc éve annak, hogy önök az egyik első ellenzéki szervezetként megalakították a Fideszt. Milyen a születésnap hángulatuk, és van-e egyáltalán?

– Természetesen ünneplünk, hiszen sokunk életében fontos fordulópontot hozott 1988. március 30., az azóta eltelt években viszont a Fidesz már maga mögött hagyta a viharos „serdüülőkort”. Bár a mai helyzet nem túlságosan vidító, optimista vagyok: sok fontos teendő vár még erre a csapatra.

Varjú Frigyes